

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

47. An Episcopus possit dispensare in irregularitate contracta ex homicidio
voluntario ex repentina rixa orto? Ex p. 7. tr. 2. res. 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

antea obtinuit: Ex part. 10. tract. 11. & Misc. 1. Refol. 19.

Sup. hoc in Ref. praterita & in illis eius not.

§. 1. Negatiue respondet Cornejo in 3. part. D. Thom. 11. 4. de irregul. q. 6. disp. 1. dub. 1. vbi sic ait: Queres secundo an ad istam irregularitatem requiratur, vt homicidium fiat ex proposito, & inito consilio. Respondetur negatiue; sed satis esse, quod quis occidat, aut habeat dictam voluntatem occidendi; quamuis homicidium fiat ex ira inopinata: & illa voluntas sufficit: ergo irregularitas, quae illud sequitur erit irregularitas, quae illud quod est intelligendum, nisi tale homicidium fiat causa defensionis. Ita Suarez disp. 64. sect. 1. num. 3. in fin. Oppositum docuit Salzedo in Practicq. c. 94. & Auila 7. part. de Censuris, disp. 2. sect. 2. dub. 1. §. praterita dico, vbi alios refertur. Quod probat Auila ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 7. de reformatione vbi Concilium distinguit homicidium voluntarium a casuali in hoc, quod voluntarium fit per industriam, & per insidias, & ex proposito; casuale vero fit non ex proposito, sed casu: ergo homicidium repente factum ex odio subito subito ob iniuriosum verbum, vel actum, non erit voluntarium, sed casuale, quamuis animus occidendi interfuerit. Confirmatur; quia Concilium ibi loquitur de homicidio occulto, cuius dispensatio est reseruata Papae: ergo cum post Concilium possit Episcopus dispensare in homicidio occulto casuali volito solum in causa, dicendum est non loqui ibi de homicidio casuali hoc modo sumpto, scilicet de eo, quod solum est volitum in causa; sed de homicidio casuali, vt distinguitur ab eo, quod fit ex proposito, quamuis sit directe volitum. Sed certe verba Concilij non admittunt hanc interpretationem: nam ibi distinguitur homicidium factum pura, & spontanea voluntate occidendi, ab eo, quod fit voluntate occidendi non pura, & spontanea, sed coacta ob causam defensionis: & primum vocat voluntarium, secundum casuale. Neque ad primum exigit, quod fiat per insidias, ac industriam, aut inito consilio; sed solum fiat voluntate occidendi spontanea: vt clare colligitur ex eo, quod, cum per insidias, & industriam qui alterum occidit; vocat homicidium voluntarium: non quia per insidias occidit; sed praecise, quia sua voluntate homicidium perpetravit; Neque occidere ex proposito aliquid amplius significat, quam occidere ex voluntate spontanea. Ad confirmationem dico, falsum esse, quod Concilium ibi loquatur de homicidio occulto causa defensionis facto; quia re vera non loquitur nisi de publico, & ad forum contentiosum iam deducto, vt colligitur ex vltimis verbis Capituli, ibi: Nisi causa cognita, & probatis processibus, ac narratis, neque aliter dispensare possit. Huculque Cornejo loco citato.

2. Sed affirmatiuam sententiam Auila, Salzedi, & aliorum tenet Pater Lessius in 3. part. D. Thoma, cap. 4. de irregul. dub. 1. num. 36. cui ego adhaereo. Hinc aduertendum, irregularitatem contractam ex excessu defensionis vitae, honoris, vel bonorum temporalium non esse nuncupandam irregularitatem ex homicidio voluntario, sed casuali; etiam si excessus sit ex proposito, & calore pugnae, imo etiam si quis iam fugientem prosequatur, & occidat, vt recte notauit Nauarrus, cap. 17. num. 240. & consil. 36. de homicidio, edit. Henriquez, lib. 14. cap. 19. num. 3. Suarez disp. 46. sect. 1. num. 13. in fine. Auila 7. part. disp. 6. sect. 5. dub. 5. Paulus Layman. lib. 3. sect. 5. tract. 3. part. 3. cap. 12. assert. 1. Gaspar Hurtado, de irregul. disp. 2. dist. 29. num. 66. Et colligitur ex Tridentino, sess. 14. cap. 7. de Reformat. vbi

Sup. hoc supra in Ref. 41. & in to. 5. tr. 5. Ref. 127. §. vlt. & in aliis eius not. & lege doctrinam Ref. seq.

homicidium voluntarium definit esse, quod fit ex proposito, & ex industria. Hoc autem homicidium cum ex rixa originem duxerit, & illa durante factum fuerit: casu contigitur censendum est: ideoque pena ordinaria hoc homicidium non punitur, vt optime probat Couarruias 3. part. Clement. Si furiosus, §. unico num. 3. Et ita hanc sententiam prater Doctores citatos, tenet Caltrus Palaus, tom. 6. disp. punct. 15. §. 8. num. 10.

3. Nota etiam hic obiter, quod Episcopus potest cum homicidio casuali, etiam notorio, dispensare ad Ordines Minores, & ad Beneficium simplex, non ex vi Tridentini, sed ex cap. 2. & cap. ad audientiam de Homicidio. Quae Potestas a Tridentino restricta non est, sicut tradit Nauarrus, cap. 27. num. 240. Sayrus, lib. 7. cap. 7. num. 20. Henriquez lib. 14. cap. 19. num. 2. Auila, disp. 6. sect. 5. dub. 2. Layman. lib. 3. sum. sect. 5. tr. 3. part. 3. c. 12. assert. 6. vbi relatis Nauarro, & Auila subiungit posse Episcopum dispensare cum huiusmodi homicidio ad retinendum Beneficium Curatum antea obtentum.

RESOL XLVII.

An Episcopus possit dispensare in irregularitate contracta ex homicidio voluntario ex repentina rixa orto? Ex p. 7. tr. 2. Ref. 32.

§. 1. Negatiue respondet Suarez de Conf. disp. 44. sect. 1. num. 3. & Molina tom. 4. ar. 3. disp. 79. n. 7. Sed ego contra illos affirmatiuam sententiam docui part. 2. tr. 15. Refol. 19. cum multis Doctotibus, quibus nunc addo me citato Barbosam de Potest. Episc. part. 2. Alleg. 39. n. 48. & etiam me citato Marchinum de Sacram. Ord. dir. 1. part. 9. cap. 1. dist. 3. n. 10. & Stephanum de Aluin de Potest. Episc. cap. 26. n. 5. Dicendum est igitur licere Episcopo dispensare non solum in irregularitate orta ex homicidio casuali, vt dictum est; sed etiam ex homicidio volito, non ex consilio, aut matura deliberatione factis, sed ex repentina ira, vel rixa. Ratio sumitur ex illis Concilij verbis. Cum qui per insidias, aut per industriam occiderit proximum, de altari euelli debeat. Item ex illis: Si vero homicidium non ex proposito, sed casu, &c. Ergo vt Episcopus dispensare in hac irregularitate nequeat, Concilium requirit, vt homicidium sit factum animo deliberato: ergo si per subitam rixam contingat, Episcopus dispensare poterit si delictum sit occultum, & non deductum ad forum contentiosum; vel si fuerit deductum, iam cessarit strepitus iudicialis. Recognosce me ipsum vbi supra, & vide etiam Caspensem in Cursu Theol. tom. 2. tract. 15. disp. 5. sect. 17. num. 119. quibus addo Mazuchellum de cas. reseru. disp. 2. cap. 7. quest. 3. n. 130. afferentes homicidium de quo loquimur esse casuale, ac proinde dispensabile per Episcopum.

RESOL. XLVIII.

Quod sit homicidium voluntarium, & casuale, ex quibus irregularitas incurritur? Et doctrina huius Resolutionis est valde notanda, & menti tenenda, quia deseruiet ad explanationem multorum casuum, quando irregularitas fit ab Episcopo dispensabilis, nec ne, & ex illa Confessarij, & Consultores casuum conscientia habent principia satis ampla ad extricandos multos casus circa dispensationem irregularitatum occurrentes? Et notatur, quod est magna differentia inter Episcopos, & Praelatos Regulares quoad potestatem dispensandi

Sup. hoc supra in Ref. 41. & in to. 5. tr. 5. Ref. 127. §. vlt. & in aliis eius not. & lege doctrinam Ref. seq.